

ویژگی های شخصیت و مکانیسم های دفاعی افراد چاق در مقایسه با افراد دارای وزن طبیعی

ساره بهزادی پور^۱، فلور رضایی کارگر^۲، دکتر مژگان سپاه منصور^۳
و شهناز نوح^۴

دریافت مقاله: July 30, 2011
پذیرش مقاله: Sep 8, 2011

هدف پژوهش حاضر، بررسی و مقایسه ی روابط موجود بین ویژگی های شخصیتی و مکانیسم های دفاعی در افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی بود. بدین منظور، ۱۰۰ نفر از افراد چاق و ۱۰۰ نفر از افراد دارای وزن طبیعی به روش در دسترس انتخاب شدند و مورد مقایسه قرار گرفتند. یافته ها، حاکی از آن بود که افراد چاق از مکانیسم های فراگفکنی، وارونه سازی و جسمانی سازی بیشتری استفاده می کنند. همچنین، افراد چاق در بروز گرایی، مقبولیت، وظیفه شناسی و گشودگی نیز با افرادی که وزن عادی دارند، متفاوتند.

واژه های کلیدی: ویژگی های شخصیتی، سبک های دفاعی، مکانیسم های دفاعی، چاقی

مقدمه

چاقی، به زیادی چربی بدن یا توده ی بدنی بیش از حد، با توجه به قد اشاره دارد که خطر ابتلاء به بیماری های پزشکی و اختلالات روانپزشکی را در فرد افزایش می دهد (مارکوس، لوی و کلارچین، ۲۰۰۳). پیش از این، چاقی، مشکل اصلی سلامتی در کشورهای در حال توسعه به شمار می رفت در حالیکه امروزه، چاقی انتشار جهانی یافته است. تعریفی که به طور گسترده برای تعریف چاقی پذیرفته شده، استفاده از شاخص توده ی بدنی (BMI) است. این شاخص، از تقسیم وزن (بر حسب کیلوگرم) بر مجدد قدر (بر حسب متر) به دست می آید (سادوک و آلكوت، ۲۰۰۷). سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۸) چاقی را به عنوان > 30 BMI تعریف کرده است. طبق

۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، عضو باشگاه پژوهشگران جوان

۲. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

۳. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

۴. دپارتمان روان شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران. ایران

5. Marcus, Lavine & Kalarchian

6. Sadock & Alcott

آمارهای به دست آمده در کشورهای مختلف، چاقی در میان نوجوانان و جوانان رو به افزایش است. برآوردهای اضافه وزن، چاقی و چاقی مرضی ($BMI > 40$) در ایران به ترتیب میزان های شیوع را $28/6\%$ ، $10/8\%$ و $3/4\%$ نشان داده است (بقایی، ۲۰۰۸). چاقی، به عنوان یک اختلال چند عاملی و پیچیده مفهوم بندی شده است که عوامل روان شناختی، ژنتیکی، محیطی، اقتصادی و اجتماعی در شروع و ادامه‌ی آن نقش اصلی را به عهده دارد (دلوین^۱ و همکاران، ۲۰۰۰).

مروری بر یافته‌های موجود در این زمینه، نشان می‌دهد که یکی از ویژگی‌های افراد چاق مشکلات و کاستی‌های وسیع آنها در حوزه‌ی هیجانهایست. نارساکتش وری‌های هیجانی در رویارویی با حوادث تشدیدگی زا، از هسته‌های اساسی آسیب شناسی روانی است که در دیدگاه روان تحلیل گری، با عنوان مکانیزم‌های دفاعی صورت بندی شده است؛ به عبارت دیگر، برای مقابله با فراخوانی هیجان‌های مختلف، افراد از الگوها و سبک‌های دفاعی خاصی استفاده می‌کنند (اسپلبرگر و ریهایزر^۲، ۲۰۰۶).

با مطرح شدن مکانیزم‌های دفاعی در ادبیات پژوهشی، تقسیم بندی‌های متفاوت و متعددی برای آنها ارایه شده است. یکی از این تقسیم بندی‌ها، مکانیزم‌های دفاعی را به صورت طیفی از رشد یافتنی تا رشد نایافتگی در نظر گرفته و از این حیث، آنها را به سه گروه رشدیافت، روان آزرده و رشد نایافت تقسیم کرده است (اندروز^۳ و همکاران، ۱۹۸۹ از مارتینی^۴ و همکاران، ۲۰۰۴). مکانیسم‌های دفاعی از مهارت‌های مقابله‌ای، متفاوت‌تند. مهارت‌های مقابله‌ای، نیاز به آگاهی و هوشیاری جهت مدیریت و حل تعارض دارد در حالی که مکانیزم‌های دفاعی، بدون هوشیاری و آگاهی فرد می‌تواند در واقعیت، تحریف به وجود آورد (زوکالی^۵ و همکاران، ۲۰۰۸).

کاستووو-تسکو^۶ و همکاران (۱۹۹۸) و آلبونتی و کریسی^۷ (۱۹۹۶) نشان دادند که مکانیزم‌های دفاعی اولیه مانند انکار، فرافکنی و واپس روی بین افراد چاق، شایع است و این احتمال وجود دارد که افراد چاق، تمایل به استفاده از این گروه مکانیسم‌های دفاعی دارند تا از خود در مقابل هیجان‌های افسرده کننده و سایق‌های پرخاشگری که تمایل به بازداری و فرافکنی آنها به سمت شی خارجی و همچنین جایگزینی آن با پرخوری است، محافظت کنند (براچ^۸، ۱۹۷۳). از سوی دیگر پژوهش زوکالی و همکاران (۲۰۰۸) نشان داد که افراد چاق در مقایسه با افراد دارای وزن

1. Delvin

2. Spielberger & Reheiser

3. Andrews

4. Martini

5. Zoccali

6. Castelnovo-Tedesco

7. Albonetti & Clerici

8. Bruch

طبیعی از تمامی مکانیسم‌های دفاعی کمتر استفاده می‌کردند. وی این موضوع را چنین تبیین می‌کند که شاید کاهش استفاده از مکانیسم‌های دفاعی در مواجهه با استرس و هیجانات منفی توانایی این افراد را در مدیریت موثر حالات هیجانی و تاثیرات آنها کاهش داده در نتیجه پرخوری، در نقش یک مکانیسم متعادل کننده‌ی زیستی برای تنظیم خلق، اجتناب از اثرات منفی یا مقابله با رویدادهای ناراحت کننده، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

از دیدگاه روان‌شناسی، همبسته‌های چاقی همیشه گزارش نمی‌شوند در حالی که زنان چاق به احتمال زیاد اختلالات روان‌شناسی بسیاری را تجربه می‌کنند (کارپنتر^۱ و همکاران، ۲۰۰۰) و باید توجه داشت که خطر بالای آسیب شناسی روانی خاصی که مرتبط با چاقی باشد در جمعیت مورد مطالعه دیده نشده است (هاچ^۲ و همکاران، ۲۰۰۶). مطالعات کمی نیز، سبک شخصیتی مشخصی را در افراد چاق تشخیص داده است (وادن و استانکارد^۳، ۱۹۸۵).

از نظر لانس بری، سودارگاس و همکاران (۲۰۰۵) نوروز‌گرایی، رگه‌ای از شخصیت است که ثبات عاطفی بالا و اضطراب پایین را در یک سوی پیوستار و بی ثباتی عاطفی و اضطراب بالا را در سوی دیگر آن قرار می‌دهد. افراد با نمره‌ی بالا در نوروز‌گرایی، دارای عواطف غیرمنطقی بیشتر و کم توانی در مهار رفتارهای برانگیخته وار و ضعف در کنار آمدن با مشکلاتند. افرادی که نمرات آنها در نوروز‌گرایی، پایین است با پرخورداری از ثبات عاطفی، معمولاً آرام معتل و راحت‌اند و قادرند با موقعیت‌های تندیگی زا بدون آشتگی و اضطراب مقابله کنند. از دیگر ویژگی‌های افراد با نمره‌ی بالا در این رگه، اضطراب، خشم (خصوصیت) افسردگی کمرویی و آسیب‌پذیری است (از بقایی، ۲۰۰۸).

نوروز‌گرایی بالا و کاهش برونگرایی، با بالا بودن وزن در زنان ارتباط دارد (فیت^۴ و همکاران، ۲۰۰۷). همچنین، مطالعات مختلفی ارتباط میان برخی ویژگی‌های شخصیتی و رفتارهای خوردن را تایید می‌کند؛ برای مثال، نمرات بالا در نوروز‌گرایی و نمرات پایین در وظیفه شناسی (هیون^۵ و همکاران، ۲۰۰۱) با پرخوری هیجانی مرتبط است. پژوهش‌ها نیز نشان داده است که نمرات مقبولیت، نوروز‌گرایی و وظیفه شناسی، در پیش‌بینی فهم بهتر رفتارهای خوردن موثر است (پروونچر^۶ و همکاران، ۲۰۰۸). با توجه به آنچه گفته شد، در این پژوهش به دنبال پاسخ به این

1. Carpenter
2. Hach

3. Wadden & Stunkard
4. Faith

5. Heaven
6. Provencher

سوال هستیم که مکانیسم‌های دفاعی و ویژگی‌های شخصیتی در افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی چه تفاوتی با هم دارد؟

روش

جامعه‌ی آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه‌ی آماری این پژوهش، شامل افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی است. بدین منظور، ۱۰۰ نفر از افراد چاق به روش نمونه‌گیری خوش‌ای تصادفی از میان افراد مراجعه کننده به مرکز تغذیه و رژیم درمانی شهر تهران، انتخاب شدند و با ۱۰۰ نفر از افراد دارای وزن عادی همتاسازی شدند.

ابزار

پرسشنامه‌ی سبک‌های دفاعی *DSQ-40* در این پژوهش، از فرم فارسی پرسشنامه‌ی سبک‌های دفاعی (اندروز، سینگ و بوند، ۱۹۹۳) استفاده شد که یک ابزار ۴۰ سوالی در مقیاس ۹ درجه‌ای لیکرت (از کاملاً مخالف = ۱ تا کاملاً موافق = ۹) است و بیست مکانیسم دفاعی را بر حسب سه سبک دفاعی رشد یافته، نوروتیک و رشد نایافته می‌سنجد. سبک دفاعی رشد یافته شامل مکانیسم‌های والايش، شوخی، پیش‌بینی و فرون Shan؛ سبک دفاعی نوروتیک شامل ابطال نوع دوستی کاذب، آرمانی سازی، واکنش وارونه و سبک دفاعی رشد نایافته شامل فرافکی پرخاشگری منفعلانه، عملی سازی، جداسازی، نالرزنده سازی، خیال پردازی اوتیستیک، انکار جابجایی، گستالت، دوپاره سازی، دلیل تراشی و جسمانی سازی است. در این پرسشنامه، برای هر مکانیسم دو سوال در نظر گرفته شده که مجموع آنها نمره‌ی مربوط به آن مکانیسم و مجموع نمرات مکانیسم‌های مربوط به هر سبک، نمره‌ی سبک دفاعی مورد نظر را نشان می‌دهد. بدینهی است سبکی که بیشترین نمره را به خود اختصاص دهد، سبک غالب مورد استفاده‌ی فرد است. ضریب آلفای کرونباخ برای پرسش‌های هر یک از سبک‌های دفاعی، رضایت‌بخش توصیف شده است (اندروز، سینگ و بوند، ۱۹۹۳).

ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌های هر یک از سبک‌های رشد یافته، رشد نایافته و نوروتیک فرم فارسی در یک نمونه‌ی دانشجویی، برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۳، ۰/۷۴ برای

دانشجویان پسر برابر $0/74$ ، $0/72$ ، $0/74$ و برای دانشجویان دختر برابر $0/75$ ، $0/74$ ، $0/74$ بود که نشانه‌ی همسانی درونی رضایت بخش برای فرم ایرانی پرسشنامه‌ی سبک‌های دفاعی محسوب می‌شود. پایایی بازآزمایی این پرسشنامه برای یک نمونه‌ی 30 نفری در دو نوبت با فاصله‌ی 4 هفته برای کل آزمودنی‌ها $0/82$ ، آزمودنی‌ها پسر $0/81$ و آزمودنی‌ها دختر $0/84$ محاسبه شد (پشارت، شریفی و ایروانی، ۲۰۰۱).

پرسشنامه‌ی پنج عامل بزرگ شخصیت: در این پژوهش، از پرسشنامه‌ی شخصیتی 50 گویه‌ای گلدبگ استفاده شده است که در آن پنج ویژگی شخصیتی برونگرایی، مقبولیت، وظیفه‌شناسی نوروزگرایی و گشودگی سنجیده می‌شود. گلدبگ، شواهدی برای روایی و پایایی این ابزار ارایه نموده است. برای تعیین روایی سازه‌ی پرسشنامه‌ی مذکور، از تحلیل عاملی به روش مولفه‌های اصلی همراه با چرخش واریماکس استفاده شد. روایی این پرسشنامه در مطالعه‌ای مقدماتی روی نمونه‌ای از دانشجویان دانشگاه شیراز، نتیجه‌ی مطلوبی داشت. در تعیین پایایی پرسشنامه، ضریب آلفای کرونباخ برای نوروزگرایی $0/88$ ، گشودگی $0/78$ ، وظیفه‌شناسی $0/80$ ، مقبولیت $0/80$ و برای برون گرایی $0/77$ محاسبه شده است. برای محسوبه‌ی روایی پرسشنامه، از روش تحلیل عوامل به روش مولفه‌های اصلی با چرخش واریماکس استفاده شد. مقدار ضریب KMO برابر با $0/81$ و ضریب کرویت نشان از کفايت نمونه‌گیری سوالات و ماتریس همبستگی پرسشنامه دارد (از خرمایی، ۲۰۰۶).

یافته‌ها

مشخصه‌های توصیفی مربوط به سبک‌های دفاعی رشد یافته، روان آزرده و رشد نایافته به همراه مکانیزم‌های دفاعی، زیرمجموعه‌ی هر یک از این سبک‌ها و نتایج آزمون t مستقل برای بررسی تفاوت‌های موجود بین دو گروه چاق و دارای وزن طبیعی در جدول 1 ارایه شده است. همانطور که در جدول 1 مشاهده می‌شود، در سبک دفاعی رشد یافته و مکانیزم‌های دفاعی زیرمجموعه آن؛ یعنی فرونشانی، والايش، شوخی و پیش‌بینی و در سبک دفاعی روان آزرده و دو مکانیزم دفاعی زیرمجموعه‌ی آن؛ یعنی آرمانی سازی و ابطال، بین افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی تفاوت معناداری وجود ندارد ولی در دو مکانیزم دفاعی دیگر زیرمجموعه‌ی این سبک دفاعی؛ یعنی نوع دوستی کاذب و واکنش وارونه، بین افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی، تفاوت معناداری مشاهده می‌شود.

**جدول ۱: تفاوت های گروهی سبک‌ها و مکانیزم‌های دفاعی در دو گروه
چاق و دارای وزن طبیعی**

متغیر	چاق				
	وزن طبیعی		چاق		
t (۱۹۸)	Sd	M	Sd	M	
سبک رشد نایافته					
۱/۰۶۱	۳/۹۹	۴۵/۱۱	۹/۶۹	۴۶/۶۳	
فرونشانی					
-۱/۸۲۹	۳/۲۱	۱۰/۸۵	۴/۶۹	۹/۸۱	
والایشن					
-۰/۸۲۷	۳/۹۵	۱۱/۰۳	۳/۵۷	۱۰/۵۹	
شوخی					
-۰/۸۲۲	۴/۱۸	۱۲/۱۹	۴/۴۲	۱۱/۶۹	
پیش‌بینی					
-۱/۲۵۸	۲/۹۶	۱۴/۰۴	۳/۳۲	۱۴/۶	
سبک روان آزرده					
-۰/۳۹۲	۲۸/۹۸	۵۲/۵۶	۲۰/۴۸	۵۲/۱۷	
نوع دوستی کاذب					
-۲/۰۴۸*	۳/۲۳	۱۲/۷۲	۳/۷۶	۱۱/۷	
واکنش وارونه					
-۲/۹۴۳*	۴/۰۸	۸/۳۶	۴/۱۹	۹/۹۸	
آرمانی سازی					
-۱/۰۳۸	۴/۳۲	۱۱/۱	۳/۹۹	۱۱/۷۱	
ابطال					
-۰/۰۸۵	۴/۱۵	۱۱/۵۲	۴/۱۸	۱۱/۵۷	
سبک رشد نایافته					
جابه جایی					
۱/۱۹۵	۳۰/۰۹	۱۱۱/۳	۲۵/۸۹	۱۱۷/۸۲	
دلیل تراشی					
۰/۲۲۶	۴/۱۴	۸/۲۴	۴/۶	۸/۳۸	
فرافکنی					
۱/۱۸۸	۳/۶۷	۱۲/۱۳	۳/۳۵	۱۳/۷۲	
انکار					
۰/۹۹۱*	۴/۲۱	۶/۶۵	۴/۸۵	۷/۹	
گستست					
۰/۰۳۹	۴/۲۸	۸/۶۹	۴/۱۲	۹/۰۱	
ناوارزنده سازی					
-۰/۴۰۸	۳/۸۱	۱۰/۲۵	۳/۷۶	۹/۷۶	
جداسازی					
۰/۶۳۴	۳/۸۲	۹/۴۲	۴/۸۳	۸/۲	
آرمانی سازی					
-۰/۴۰۹	۴/۱۴	۸/۴۶	۴/۰۸	۱۰/۵۹	
جسمانی سازی					
۰/۰۵۶	۴/۱۸	۱۰/۲۱	۴/۸۳	۸/۲	
خيال پردازی					
۲/۷۷۸*	۳/۵۹	۱۰/۷۳	۴/۴۶	۱۲/۳۲	
دوپاره سازی					
-۱/۱۵۹	۵/۴۹	۱۰/۰۶	۵/۱۲	۹/۱۹	
پرخاشگری					
-۰/۰۶۹	۴/۶۵	۹/۲۲	۴/۲۷	۹/۰۵	
۰/۳۳۶	۴/۰۱۷۹۴	۸/۲۴۰۰	۴/۳۸۸۵۱	۸/۴۴۰۰	

*P<0.05

با مراجعه به مقادیر میانگین‌های دو گروه، مشخص می‌شود که افراد چاق نسبت به افراد دارای وزن طبیعی، از مکانیسم دفاعی نوع دوستی کاذب، کمتر و از مکانیسم دفاعی واکنش وارونه بیشتر استفاده می‌کنند. همچنین، در سبک دفاعی رشد نایافته و ۱۰ مکانیزم دفاعی زیر مجموعه‌ی

آن؛ یعنی جا به جایی، دلیل تراشی، انکار، گسست، نا ارزنده سازی، جدا سازی، آرمانی سازی نخستین، خیال پردازی در خود مانده، دوپاره سازی و پرخاشگری منفعت‌النه بین افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی، تفاوت معناداری وجود ندارد ولی در دو مکانیزم دفاعی دیگر زیر مجموعه این سبک دفاعی؛ یعنی فرافکنی و جسمانی سازی، در سطح معناداری بین افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی، تفاوت معناداری وجود دارد. با بررسی مقادیر میانگین های دو گروه، مشخص می شود که افراد چاق نسبت به افراد دارای وزن طبیعی، بیشتر از مکانیزم های دفاعی فرافکنی و جسمانی سازی استفاده می کنند. در جدول ۲ مشخصه های توصیفی مربوط به ویژگی های شخصیتی (برون گرایی، مقبولیت وظیفه شناسی نوروزگرایی و گشودگی) و نتایج آزمون t مستقل برای بررسی تفاوت بین دو گروه چاق و دارای وزن طبیعی ارایه شده است.

**جدول ۲: تفاوت های گروهی ویژگی های شخصیتی بین دو گروه
چاق و دارای وزن طبیعی**

متغیر	چاق			وزن طبیعی		
	t (۱۹۸)	Sd	M	Sd	M	
برون گرایی	-۳/۵۶۲***	۲/۹۹	۲۲/۷۶	۴/۹۷	۲۰/۴۹	
مقبولیت	-۲/۶۷۸*	۲/۷۸	۱۹/۷۳	۴/۴۸	۱۸/۱۶	
وظیفه شناسی	-۴/۴۱۲***	۳/۸۶	۲۱/۷۴	۴/۲۷	۱۹/۲	
نوروزگرایی	۱/۲۲	۴/۴	۲۸/۹۷	۹/۳۲	۳۰/۳۵	
گشودگی	۲/۲۱۳*	۸/۷	۲۸/۱۲	۸/۹۹	۲۵/۳۵	

*P<0/05***P<0/01

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود، بین افراد چاق و دارای وزن طبیعی در ویژگی های شخصیتی برون گرایی، مقبولیت، وظیفه شناسی و گشودگی، تفاوت معناداری وجود دارد. با مراجعة به مقادیر میانگین ها، مشاهده می شود که میانگین این چهار ویژگی شخصیتی در افراد چاق، پایین تر از افراد طبیعی است. در ویژگی نوروزگرایی نیز بین افراد چاق و دارای وزن طبیعی تفاوت معناداری مشاهده نمی شود.

بحث و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده از این پژوهش، نشان داد که افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی در استفاده از سبک های دفاعی، تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند. همچنین، افراد چاق در مقایسه با افراد

دارای وزن طبیعی به طور معناداری از مکانیزم دفاعی نوع دوستی کاذب، کمتر و از مکانیزم‌های فرافکنی، واکنش وارونه و جسمانی سازی، بیشتر استفاده می‌کنند. این نتایج، با یافته‌های آلبونتی و کریسی (۱۹۹۶) و کاستنوروو-تسکو و همکاران (۱۹۹۸) مبنی بر استفاده‌ی بیشتر افراد چاق از مکانیزم دفاعی فرافکنی، همخوانی دارد. احتمالاً، تمایل استفاده‌ی افراد چاق از این گروه مکانیزم‌های دفاعی به علت محافظت از خود در مقابل هیجان‌های افسرده کننده و سایق‌های پرخاشگری از طریق انتساب آنها به سمت شی خارجی با استفاده از مکانیزم دفاعی فرافکنی، تغییر مسیر آنها از سمت درون به سمت بیرون و به سمت جسم خود با استفاده از مکانیزم دفاعی جسمانی سازی و همچنین سرپوش گذاشتن بر آنها و مخفی نگهداشتن آنها از طریق استفاده از مکانیسم دفاعی واکنش وارونه است. پژوهش زوکالی و همکاران (۲۰۰۸) نیز مoid این موضوع است که افراد چاق در مقایسه با افراد دارای وزن طبیعی، به طور معناداری کمتر از مکانیزم‌های دفاعی استفاده می‌کنند.

نتیجه دیگری که در این پژوهش به دست آمد، نشان می‌دهد که افراد چاق و افراد دارای وزن طبیعی در ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، مقبولیت، وظیفه‌شناسی و گشودگی، تفاوت معناداری با یکدیگر دارند، به گونه‌ای که افراد چاق در این ویژگی‌ها نمرات کمتری را به خود اختصاص می‌دهند. این نتیجه، با نتایج حاصل از پژوهش‌های فیت و همکاران (۲۰۰۷) مبنی بر پایین بودن بروزنگرایی در افراد چاق؛ هیون و همکاران (۲۰۰۱) مبنی بر پایین بودن وظیفه‌شناسی در افراد چاق در مقایسه با افراد دارای وزن طبیعی، همخوانی دارد.

نوروز‌گرایی، درواقع با اضطراب، خشونت، افسردگی، کمرویی، تکانشگری و آسیب پذیری همراه است و نقطه‌ی مقابل آن، پایداری هیجانی نامیده می‌شود که شامل آرامش، ملایمت خوش‌بینی، اطمینان، احتیاط و استحکام است (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲). نوروز‌گرایی و مفاهیم مرتبط با آن مانند بدینی و هیجانات منفی، با تعبیر و تفسیر منفی تر و قایع و رویدادها همراه است. بنابراین، طبیعی به نظر می‌رسد که هر چه میزان نوروز‌گرایی فرد، بالاتر باشد وی از مکانیسم‌های دفاعی نابهنجارتر و ناکارآمدتر و رشد نایافهه بیشتر استفاده می‌کند، چه چاق باشد چه دارای وزن طبیعی. افراد چاقی که نوروز‌گرایی بالایی دارند، به واسطه‌ی داشتن خصوصیاتی که به آنها اشاره شد، از شناخت، تشخیص و توان کافی به منظور به کارگیری فرونشانی و والايش که کارآمدترین

و رشدیافته ترین مکانیزم‌های دفاعی است، برخوردار نیستند ولی از جایه جا کردن اضطراب به موضوع قابل تحمل تر و قابل کنترل تر استفاده می‌کنند. افرادی که نوروزگرایی بالایی دارند تعداد بیشتری از نشانه‌های جسمانی را گزارش می‌کنند (فلدمان^۱ و همکاران، ۱۹۹۹؛ نیزرت^۲ و همکاران، ۱۹۹۷).

به نظر می‌رسد، به علت بالا بودن میزان تکاشگری و خشونت، کم توانی در مهار رفتارهای برانگیخته وار و احتمال انجام رفتارهای ناخوشایند و از آنجایی که میزان اضطراب و آسیب پذیری این افراد در سطح بالایی قرار دارد، معمولاً پس از انجام رفتارهای خشن و پرخاشگرانه احساس اضطراب شدیدی به آنها دست داده و خود را در معرض آسیب می‌بینند و در نتیجه به منظور رها سازی خود از اضطراب ناشی از رفتار تکانشی و ناپسند خود، باطل سازی آن عمل را برای حذف پیامد آزارنده‌ی آن در پیش می‌گیرند و به علت ناپایداری هیجانی بالایی که به آن مبتلا هستند، برای فرار از شرایط اضطراب زا به کم ارزش جلوه دادن منبع اضطراب دست زده و به علت ضعف در کنار آمدن با مشکلات، از طریق خیال پردازی سعی در فرار از آنها دارند.

با توجه به رابطه‌ی مستقیم به دست آمده میان گشودگی و سبک دفاعی روان آزرده در این پژوهش، به نظر می‌رسد که این موضوع در مورد افراد دارای گشودگی بالا (هم چاق و هم دارای وزن طبیعی) تا حدی درست باشد. همین موضوع، می‌تواند در تبیین رابطه‌ی معکوس میان سبک دفاعی رشدیافته و گشودگی در افراد چاق قابل استفاده باشد. افرادی که در گشودگی بالا هستند کنجدکاو، استقبال کننده از ایده‌های تازه و پذیرنده‌ی ارزش‌های غیرمرسم اند و احتمالاً به همین دلیل افراد چاق، نیازی به تغییر مسیر تکانه‌های نامقبول خود در جهت مقبول (والایش) نداشته و تجربه کردن آنها را ترجیح می‌دهند اما، برای توجیه خصوصیات خود، دلیل تراشی می‌کنند. از طرفی، به بیان جرام و کولمن^۳ (۱۹۹۹) افراد گشوده، کارکرد جسمانی و سلامت عمومی بهتری را گزارش می‌کنند که این موضوع می‌تواند احتمال استفاده‌ی کمتر افراد چاق با گشودگی بالا، از جسمانی سازی را تبیین کند.

References

- Albonetti, S., & Clerici, M. (1996). *Lavalutazionediagnostica. Affettività, sessualità e aspettipsicodinamici*. In M. Clerici, F. Lugo, R. Papa, & G. Andrews, G., Singh, M., & Bond, M. (1993). The defense style questionnaire. *Journal of Nervous and Mental disease*, 181, 246-256.
- Baghayi, M. (2008). Statistical analysis of obesity crisis in Iran. *Drug and Treatment*, 5(59), 36-37. (Persian).

- Besharat, M. A., Sharifi, M., & Iravani, M. (2001). Relationship between attachments styles and defense mechanisms. *Contemporary Psychology, 19*, 277-289. (Persian).
- Bruch, H. (1973). *Eating disorders: Obesity, anorexia nervosa and the person within*. New York: Basic Books.
- Carpenter, K. M., Hasin, D. S., Allison, D. B., & Faith, M. S. (2000). Relationships between obesity and DSM-IV major depressive disorder, suicide ideation, and suicide attempts: Results from a general population study. *American Journal of Public Health, 90*, 251-257.
- Castelnuovo-Tedesco, P., & Whisnant Reiser, L. (1988). Compulsive eating: Obesity and related phenomena. *Journal of the American Psychoanalytic Association, 36*, 163-171.
- Costa P. T., & McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and Individual Differences, 13*, 653-65.
- Delvin, M. J., Yanoweski, S. Z., & Wilson, G. T. (2000). Obesity: What mental health professionals need to know? *American Journal of Psychiatry, 157*, 854-886.
- Faith, M. S., Flint, J., Fairburn, C. G., Goodwin, G. M., & Allison, D. B. (2001). Gender differences in the relationship between personality dimensions and relative body weight. *Obesity Research, 9*, 647-650.
- Feldman, P., Cohen, S., Doyle, W. J., Skoner, D. P., & Gwaltney, J. M. (1999). The impact of personality on the reporting of unfounded symptoms and illness. *Journal of Personality and Social Psychology, 77*, 370-378.
- Hach, I., Ruhl, U. E., Klose, M., Klotsche, J., Kirch, W., & Jacobi, F. (2006). Obesity and the risk for mental disorders in a representative German adult sample. *European Journal of Public Health, 17*, 297-305.
- Heaven, P. C., Mulligan, K., Merrilees, R., Woods, T., & Fairooz, Y. (2001). Neuroticism and conscientiousness as predictors of emotional, external, and restrained eating behaviors. *International Journal of Eating Disorders, 30*, 161-166.
- Jerram, K.L., & Coleman, P.G. (1991). The big five personality traits and reporting of health problems and health behavior in old age. *British Journal of Health Psychology, 4*, 181-192.
- Khormaei, F. (2006). *Study of causal model and personality properties, motivational orientations and cognitive learning styles*. (Doctoral Thesis, Shiraz University). (Persian).
- Marcus, M. D., Levine, M. D., & Kalarchian, M. A. (2003). Cognitive-behavioral interventions in the management of severe pediatric obesity. *Cognitive and Behavioral Practice, 10*, 147-156.
- Martini, P. S., Roma, P., Sarti, S., Lingiardi, V., & Bond, M. (2004). Italian version of the defense style questionnaire. *Comprehensive Psychiatry, 45*, 483-494.
- Moldovan, A. R., & David, D. (2011). Effect of Obesity Treatments on Eating Behavior: Psychosocial Interventions versus Surgical Interventions. A Systematic Review of Eating Behaviors. *Eating Behavior, 12*(3), 161-167.
- Neitzert, C. S., Davis, C., & Kennedy, S. H. (1997). Personality factors related to the prevalence of somatic symptoms and medical complaints in a healthy student population. *British Journal of Medical Psychology, 70*, 93-101.
- Provenccher, V., Bégin, C., Gagnon-Girouard, M., Tremblay, A., Boivin, S. & Lemieux, S. (2008). Personality traits in overweight and obese women: Associations with BMI and eating behaviors. *Eating Behaviors, 9*, 294-302.
- Sadock, B. J., & Alcott, V. (2007). *Synopsis of psychiatry, Behavioral Sciences/Clinical psychiatry*. Translated by: Rezaei, F. (Persian).
- Spielberger, C. D., & Reheiser, E. C. (2006). Psychological defense mechanisms, motivation and the use of tobacco. *Personality and Individual Differences, 41*, 1033-104.
- Wadden, T. A., Womble, L. G., Stunkard, A., & Anderson, D. A. (2002). Psychosocial consequences of obesity and weight loss. In T. A. Wadden & A. Stunkard. *Handbook of obesity treatment*. New York: The Guilford Press.
- Zoccali, R., Bruno, A., Muscatello, M. R., Micò, U., Corica, F., & Meduri, M. (2008). Defense mechanisms in a sample of non-psychiatric obese subjects. *Eating Behaviors, 9*, 120-123.